

Wonen moet zo!

Zeeuwse Gronden in Terneuzen

Een beetje drang als de keuken een sopje moet

De Zeeuwse Gronden is een project van de stichting Wonen en Psychiatrie. Deze stichting is een ouderinitiatief. Er wonen 26 patiënten achter een eigen voordeur, met zorg op maat, persoonlijke aandacht, hulp bij medicatie, huishouden of financiën. Marja Westerman gaat er voor Ypsilon Nieuws kijken. Al snel wordt het haar duidelijk dat de kracht hier ligt in de persoonlijke betrokkenheid van de mensen die er werken en hun bereidheid samen te werken met familie en hulpverleners.

Samen met de casemanager van onze zoon met schizofrenie ga ik op bezoek bij de 'Zeeuwse Gronden'. Hij wil er graag heen om zich te laten inspireren rond vernieuwende woonvormen en ik wil er over schrijven voor Ypsilon Nieuws. We komen op een bijzondere dag, vrijdag 31 maart 2006. De dag voordat de stichting Wonen en Psychiatrie, 'De Zeeuwse Gronden' (voorheen Sociaal Pension Terneuzen) overneemt van Emergis. We worden enthousiast ontvangen door Jan Verhelst, voorzitter van de stichting en Bettie de Jonge, woonbegeleidster. Jan Verhelst: "er kan niet genoeg over geschreven worden, we hebben heel veel goede woonvormen nodig voor onze mensen met ernstige psychiatrische problematiek."

De stichting Wonen en Psychiatrie ontstond vanuit een initiatief van de afdeling Ypsilon Zeeuws-Vlaanderen die na een congres over wonen voor mensen met ernstige psychische problemen in 2003 tot de conclusie kwam dat er een flink tekort is aan goede woonvoorzieningen voor deze doelgroep in de regio. Het bestuur wordt gevormd door twee betrokken ouders en vijf maatschappelijk geëngageerde mensen, die voor dit project nuttige expertise hebben. Officieel is de stichting opgericht op 12 april 2005. Nu, een jaar later, wonen er 26 cliënten uit de GGZ, ieder in een eigen flat die zij zelf huren van de woningbouwvereniging, met zorg op maat. Volgens Bettie de Jonge mag je spreken van bemoeizorg omdat er veel persoonlijke zorg en aandacht is voor die bewoners die dat willen en/of nodig hebben. Woonbegeleiding werkt samen met bewoners om het leven in een eigen huisje zo goed mogelijk te laten verlopen. Dat kan betekenen dat je hulp krijgt bij het schoonhouden, je financiën, het eten koken of innemen van je medicatie. Er wordt niet geschroomd om bewoners te motiveren een keertje naar de kapper te gaan of dagelijks een kopje koffie te komen drinken in de gemeenschappelijke ruimte om zo een minimum aan sociale contacten te waarborgen. De kracht van dit project ligt in de persoonlijke betrokkenheid van de mensen die er werken en hun bereidheid samen te werken met familie en andere hulpverleners. Dat geeft een krachtig netwerk waardoor mensen veilig zelfstandig kunnen wonen en aan hun autonomie kunnen werken.

Koffie en een praatje

De flats zijn verdeeld over twee gebouwen die dicht bij elkaar liggen. In beide gebouwen is één flat ingericht als gemeenschappelijke ruimte. Daar is elke dag van elf tot acht, zeven dagen per week een woonbegeleidster te vinden. Je kunt er een kopje koffie drinken, een praatje maken of een probleem oplossen. Twee keer per week kookt en eet men gemeenschappelijk. Goed voor de sociale contacten en de onderlinge banden. Met de woonbegeleidster kun je afspraken maken over het opruimen en schoonhouden van je flat als je daarbij hulp nodig hebt. Maar zij neemt ook het initiatief als zij vindt dat er opgeruimd moet worden. Dat is uniek, die bereidheid om samen met de cliënt de verantwoordelijkheid te delen als hij of zij die niet zelf op zich kan nemen. We komen hier mensen tegen die zich niet verstoppen achter de eigen verantwoordelijkheid van bewoners maar bereid zijn een beetje drang uit te oefenen als iemands keuken een sopje nodig heeft. Mensen met ernstige psychiatrische problematiek hebben dikwijls moeite met het nemen van initiatieven en het uitvoeren van hun plannen. Door daar actief en betrokken in te gaan staan, kun je mensen activeren. In de praktijk blijkt dat veel patiënten en hun familie vanuit deze visie hun eigen persoonlijke leven terug krijgen na soms erg lang in het circuit langdurige zorg van de gebruikelijke psychiatrische opvang doorgebracht te hebben.

Hart op de juiste plek

Consultatief geven betrokken hulpverleners professionele adviezen. Woonbegeleiders krijgen

praktische en patiëntgerichte scholing. Het hart op de juiste plaats is echter het belangrijkste voor een hulpverlener die bij de Zeeuwse Gronden wil werken. De visie is gericht op positieve prikkels. Met bewoners worden halfjaarlijks plannen gemaakt. Sommige cliënten kunnen die zelf bedenken en krijgen hulp bij het uitvoeren. Anderen komen tot een plan in samenspraak met een begeleider. De doelen zijn divers en kunnen variëren van het zoeken van een baantje tot het zelfstandig kunnen schoonhouden van de eigen keuken. Alles wat je kunt bedenken om het persoonlijke leven positief vorm te geven. Kijken naar wat haalbaar is. Op weg naar meer autonomie.

Jan Verhelst denkt dat de Zeeuwse Gronden succesvol is omdat men in Zeeuws-Vlaanderen erg betrokken is op elkaar en de eigen Zeeuwse cultuur. 'Ons kent ons' is belangrijk in deze regio waardoor er sneller plannen gerealiseerd kunnen worden door samen te werken. Men hoopt uit te breiden en in andere plaatsen in Zeeuws Vlaanderen ook wooninitiatieven te kunnen starten. De Zeeuwse Gronden geeft mensen met ernstige psychiatrische problematiek een echte kans zelfstandig te wonen in een eigen huis met een eigen leefsfeer. De bewoners vormen een sociale gemeenschap door gezamenlijke activiteiten. Samen koken en eten, de tuin doen, naar de markt of op vakantie, het hoort er allemaal bij. De huizen zijn gezellig, zonnig en praktisch ingericht. De mensen die ons hun huisje lieten zien zijn trots op hun huis en op hun manier van leven.

Er zijn nog wel wensen voor dagbesteding want dat is niet zo gemakkelijk in Zeeuws Vlaanderen. Bettie de Jonge droomt van een zorgboerderij waar de bewoners kunnen werken. Dat zou een echte aanwinst zijn. Dat die zorgboerderij er op termijn zal komen, daar ben ik van overtuigd. Aan het enthousiasme en de betrokkenheid van de mensen van de Zeeuwse Gronden zal het niet liggen. Ze zijn een inspiratiebron voor iedereen met creatieve ideeën over wonen en psychiatrie. Ik hoop dat velen hun voorbeeld volgen. Daarmee krijgt een echte innoverende en haalbare beweging rond wonen voor mensen met psychiatrische problematiek een kans.

M.W.

Bron: YN 3 - 2006